

รายงาน
การประชุมสมาคมเลขาธิการรัฐสภา ประจำปี ๒๕๖๑
ระหว่างวันที่ ๒๖ - ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๑
ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส

การประชุมสมาคมเลขาธิการรัฐสภา (The Association of Secretaries General of Parliaments - ASGP) ประจำปี ๒๕๖๑ จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๖ - ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส โดยมีผู้เข้าร่วมการประชุมฯ ทั้งสิ้น จำนวน ๑๕๐ คน

โดยแบ่งเป็น

- (๑) สมาชิกสมาคมฯ จำนวน ๑๑๕ คน จากประเทศสมาชิกจำนวน ๗๖ ประเทศ
- (๒) สมาชิกสมทบ จาก ๕ องค์กร
- (๓) ผู้เข้าร่วมประชุมแทนสมาชิกสมาคมฯ จำนวน ๑๐ คน
- (๔) ผู้เข้าร่วมประชุมอื่นอีก จำนวน ๒๐ คน

คณะผู้แทนไทยฯ

ในการประชุมครั้งนี้มี นายฟิลิปป์ ชวาบ (Mr. Philippe SCHWAB) ประธานสมาคมเลขาธิการรัฐสภา และเลขาธิการรัฐสภาสมาพันธรัฐสวิส เป็นประธานและเป็นผู้ดำเนินการประชุม โดยมีคณะผู้แทนไทยจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ซึ่งผู้แทนจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๒ คน ที่เข้าร่วมประชุม คือ

- ๑. นางพรพิศ เพชรเจริญ
 - รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
 - สมาชิกสภามาตรเลขาธิการรัฐสภา
- ๒. นายรุสดี ชันทนต์
 - นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ
 - กลุ่มงานสภามาตรรัฐสภาและสภามาตรเลขาธิการรัฐสภา
 - สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ
 - สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
 - เลขานุการ

กำหนดการและหัวข้อการประชุม

การประชุมสภามาตรเลขาธิการรัฐสภา ประจำปี ๒๕๖๑ ฝั่งฟิลิปปินส์ ปี ๒๕๖๑ มีระยะเวลา ๓ วัน คือ ระหว่างวันที่ ๒๖ - ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๑ โดยมีกำหนดการและหัวข้อการประชุมฯ ดังนี้

วันจันทร์ที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๑

ช่วงเช้า

เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา

เวลา ๑๑.๐๐ นาฬิกา

- การประชุมคณะกรรมการบริหารของสภามาตรเลขาธิการรัฐสภา
- เปิดการประชุม
- พิจารณาระเบียบวาระการประชุม
- แนะนำสมาชิกใหม่
- การนำเสนอประเด็นอภิปราย เรื่อง “ผลกระทบจากกรณีเบร็กซิตตามความรู้สึกของบรรดารัฐสภาในสหภาพยุโรป” (The impact of Brexit as felt by other parliaments in the European Union) โดย นายปีเตอร์ ฟินเนแกน (Mr. Peter FINNEGAN) เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและเลขาธิการรัฐสภาไอร์แลนด์
- การนำเสนอประเด็นอภิปราย เรื่อง “การจัดตั้งรัฐบาลในระบอบประชาธิปไตยแบบหลายพรรค” (The formation of a government in a multi-party democracy) โดย นาย เจอรัท เจน เอ. ฮามิลตัน (Mr. Geert Jan A. HAMILTON) เลขาธิการวุฒิสภาเนเธอร์แลนด์

ช่วงบ่าย

เวลา ๑๔.๓๐ นาฬิกา

- การนำเสนอ โดย นายแอนดี้ ริชาร์ดสัน (Mr. Andy RICHARDSON) จากสหภาพรัฐสภา ในหัวข้อ “ศูนย์นวัตกรรมรัฐสภา” (Propose Centre for Parliamentary Innovation)
- การอภิปรายทั่วไปร่วมกับกลุ่มอภิปรายอย่างไม่เป็นทางการ (General Debate with informal discussion groups) เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสภากับรัฐบาล” (The relationship between Parliament and Government)

หัวข้อการอภิปรายกลุ่มอย่างไม่เป็นทางการ
หัวข้อที่ ๑ ความร่วมมือระหว่างรัฐสภาและรัฐบาลในการ
วางแผนและจัดองค์กรในสำนักงานรัฐสภา

(Collaboration between Parliament and the
Government in the planning and organization of
parliamentary work)

หัวข้อที่ ๒ ทศนคติต่อต้านระบบรัฐสภา และข้อคำนึงทาง
จริยธรรมในงานบริการสาธารณะ

(Anti-parliamentary sentiment and ethical
considerations in the civil service)

หัวข้อที่ ๓ บทบาทของรัฐสภาในการจัดตั้งประกอบ
และจัดตั้งรัฐบาล

(The role of Parliament in the composition and
establishment of the government)

หัวข้อที่ ๔ การตรวจสอบรัฐบาลโดยรัฐสภา

(Scrutiny of the government by Parliament)

ดำเนินการอภิปราย โดย คุณเจน ลูโบวา คิบิริเก

(Ms. Jane LUBOWA KIBIRIGE) เลขาธิการรัฐสภายูกันดา

เวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา

- สิ้นสุดกำหนดเวลาการเสนอชื่อผู้สมัครชิงตำแหน่งรองประธาน-
สมาคมเลขาธิการรัฐสภา

วันอังคารที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑

ช่วงเช้า

เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา

- การประชุมคณะกรรมการบริหารของสมาคมเลขาธิการรัฐสภา

เวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา

- การอภิปรายทั่วไป (General Debate) กับกลุ่มอภิปรายอย่าง
ไม่เป็นทางการ เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสภากับรัฐบาล”
(The relationship between Parliament and government)
ผู้จัดรายงานการประชุมจะรายงานต่อที่ประชุมใหญ่ และใน
การอภิปรายทั่วไป

- การนำเสนอประเด็นอภิปรายเรื่อง “ระเบียบที่วางไว้และการ-
ปฏิรูปในรัฐสภา : รัฐสภาแห่งสาธารณรัฐแอฟริกา” (The
Standing Rules and Reforms in the National Assembly :
Parliament of the Republic of South Africa)

โดยนาย มาซิบูเลเล ซาโซ (Mr. Masubulele XASO)

เลขาธิการรัฐสภาสาธารณรัฐแอฟริกา

เวลา ๑๑.๐๐ นาฬิกา

- การเลือกตั้งผู้ดำรงตำแหน่งรองประธานสมาคมเลขาธิการ
รัฐสภา

ช่วงบ่าย

เวลา ๑๕.๓๐ นาฬิกา

- การนำเสนอประเด็นอภิปรายเรื่อง “การมีส่วนร่วมของสังคมในกระบวนการสร้างนวัตกรรมในรัฐสภา” (Participation of Society in the innovation process in parliaments) ดำเนินการอภิปราย โดย นายเมาริโอ ลิเมรา เมนา บาเรโต (Mr. Mauro Limeira Mena BARRETO) รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรบราซิล
- การนำเสนอประเด็นอภิปรายเรื่อง “การมีส่วนร่วมของภาคสังคมในนวัตกรรมรัฐสภา” (The participation of society in the innovation process in parliaments) โดยนายอาลี ยิลดีซ (Mr.Ali YILDIZ) เลขาธิการรัฐสภากลุ่มประเทศที่ใช้ภาษาเตอร์กิช
- สิ้นสุดกำหนดเวลาเสนอชื่อผู้สมัครชิงตำแหน่งกรรมการบริหารสมาคมเลขาธิการรัฐสภา

เวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา

วันพุธที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๑

ช่วงเช้า

เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา

- การประชุมคณะกรรมการบริหารของสมาคมเลขาธิการรัฐสภา

เวลา ๑๐.๓๐ นาฬิกา

- การนำเสนอประเด็นอภิปราย เรื่อง “เสรีในการพูดและเอกสิทธิ์ทางรัฐสภาในการประชุมสภา” (Free speech and parliamentary privilege in plenary sittings) โดย นายชาร์ลส โรเบิร์ต (Mr. Charles ROBERT) เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรแคนาดา

เวลา ๑๑.๐๐ นาฬิกา

- การเลือกตั้งกรรมการบริหารสมาคมเลขาธิการรัฐสภา

ช่วงบ่าย

เวลา ๑๔.๓๐ นาฬิกา

- การนำเสนอ เรื่อง “พัฒนาการล่าสุดในสหภาพรัฐสภา”
- ข้อซักถามเกี่ยวกับการบริหารงานและการเงินของสมาคมฯ
- การพิจารณาร่างระเบียบวาระการประชุมสำหรับการประชุมสมาคมฯ ครั้งถัดไป ณ กรุงเจนีวา (สวิตเซอร์แลนด์) ตุลาคม ๒๕๖๑

สมาชิกใหม่ของสมาคมเลขาธิการรัฐสภา

ในการประชุม ASGP ครั้งนี้ นายฟิลิปป์ ชวาบ (Mr. Philippe SCHWAB) ประธานสมาคมเลขาธิการรัฐสภาและเลขาธิการรัฐสภาสมาพันธ์รัฐสวิส ประธานการประชุมฯ ได้กล่าวแนะนำและกล่าวต้อนรับสมาชิกใหม่ของสมาคมเลขาธิการรัฐสภาจำนวน ๑๘ คน คือ

๑. นายฮวน เด ดียอส ซินกูเนกิ (Juan de Dios CINCUNEGUI)
รองเลขาธิการรัฐสภาอาร์เจนติน่า
๒. นายเอรา ซากาเทลยาน (Ara SAGHATELYAN)
เลขาธิการรัฐสภาอาร์เมเนีย

๓. นายเมาริโอ ลิเมรา เมนา บาร์เรโต (Mauro LIMEIRA MENA BARRETO)
รองผู้อำนวยการรัฐสภาบราซิล
๔. นายริชาร์ด เดนิส (Richard DENIS)
เลขาธิการวุฒิสภาแคนาดา
๕. นายโซเครตีส โซเครตอส (Socrates SOCRATOUS)
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรไซปรัส
๖. นายกีวี มิคานัดเซ (Givi MIKANADZE)
เลขาธิการรัฐสภาจอร์เจีย
๗. นายกีร์ เจอร์ราตต์ จอร์ส (Guy Gérard GEORGES)
เลขาธิการรัฐสภาเฮติ
๘. นางซิลลาตา ชิรวัสตาวา (Snehlata SHRIVASTAVA)
เลขาธิการโลกสภาอินเดีย
๙. นางบริทเจท ดูดี้ (Bridget DOODY)
รองเลขาธิการวุฒิสภาไอร์แลนด์
๑๐. นายมาร์ติน กรูฟส์ (Martin GROVES)
เลขาธิการวุฒิสภาไอร์แลนด์
๑๑. นางเอลีน กุนน์ (Elaine GUNN)
ผู้ช่วยเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรไอร์แลนด์
๑๒. นายเฟเดริโก ซิลวิโอ โตนีโอโต (Federico Silvio TONIATO)
รองเลขาธิการวุฒิสภาอิตาลี
๑๓. นายตahir ฮุสเซน (Tahir HUSSAIN)
เลขาธิการรัฐสภาปากีสถาน
๑๔. นายมิไฮตา คาลิเมเนต (Mihaita CALIMENTE)
รองเลขาธิการวุฒิสภาโรมาเนีย
๑๕. นายมูฮัมเหม็ด ดาคิล อัล-มีไทร์ (Mohamed Dakhel ALMETAIRI)
เลขาธิการรัฐสภาชาอุดีอาราเบีย
๑๖. นายอัลตินเบค มามัยอุสโปป (Altynbek MAMAIUSUPOV)
เลขาธิการรัฐสภากลุ่มประเทศที่ใช้ภาษาเตอร์กิช
๑๗. นายคายิมา เคเดเบ้ (Kayima KEBEDE)
เลขาธิการรัฐสภาเอธิโอเปีย
๑๘. นางฮายีร์ ซะฮ์รียู (Hajer SAHRAOUI)
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรตูนิเซีย

สาระสำคัญของผลการประชุม

วันจันทร์ที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๑ เป็นวันแรกของการประชุมสมัชชาเลขาธิการรัฐสภา ในช่วงเช้าเป็นการเปิดการประชุมสมัชชาเลขาธิการรัฐสภาอย่างเป็นทางการ ณ ห้องประชุมหมายเลข ๕-๖ ชั้น ๓ ศูนย์การประชุมนานาชาติ (The International Conference Center Geneva) ซึ่งการประชุมครั้งนี้มีผู้เข้าร่วมการประชุมทั้งสิ้น ๑๕๐ คน จากประเทศสมาชิกจำนวน ๗๖ ประเทศ โดยนายฟิลิปป์ ชวาบ (Mr. Philippe SCHWAB) ประธานสมัชชาเลขาธิการรัฐสภาและเลขาธิการรัฐสภาสมาพันธ์รัฐสวิส ได้กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมการประชุม

และได้กล่าวถึงความสำคัญของการประชุม พร้อมทั้งชี้แจงกำหนดการประชุมสมาคมเลขาธิการรัฐสภา ประจำ ฤดูใบไม้ผลิ ปี ๒๕๖๑ ตลอดจนกล่าวแนะนำสมาชิกใหม่ของสมาคมฯ

นายฟิลิปป์ ชวาบ (Mr. Philippe SCHWAB) ประธานสมาคมเลขาธิการรัฐสภาและ เลขาธิการรัฐสภาสมาพันธ์รัฐสวิส ทำหน้าที่ประธานการประชุม

ประธานสมาคมเลขาธิการรัฐสภายังได้กล่าวว่า การประชุมสมาคมเลขาธิการรัฐสภาในครั้งนี้ จะนำมาซึ่งประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วมประชุมในการปฏิบัติงานจริงในฐานะผู้บริหารประจำสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา รวมทั้งจะเป็นประโยชน์สำหรับสำนักงานฯ ในการสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานของสมาชิกรัฐสภาและ สถาบันนิติบัญญัติ ทั้งนี้ จะเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมการประชุมได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ และ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในหัวข้อการอภิปรายต่าง ๆ ตามที่ได้กำหนดไว้ เพื่อนำมาเป็นแนวทางการปฏิบัติของ รัฐสภาสมาชิก

บรรยากาศการประชุมสมาคมเลขาธิการรัฐสภา (ASGP) ณ ห้องประชุมหมายเลข ๕-๖ ชั้น ๓ ศูนย์การประชุมนานาชาติ (The International Conference Center Geneva)

การนำเสนอประเด็นอภิปรายและการอภิปรายทั่วไป

ที่ประชุมมีการนำเสนอประเด็นอภิปรายในหัวข้อที่หลากหลาย และเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมการประชุมได้แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น ประสบการณ์ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม รวมทั้งมีการถาม-ตอบเกี่ยวกับประเด็นอภิปราย ประกอบด้วย

๑. การนำเสนอประเด็นอภิปราย เรื่อง “ผลกระทบจากกรณีเบร็กซิต (Brexit) ตามความรู้สึกของบรรดาระัฐสภาในสหภาพยุโรป” (The impact of Brexit as felt by other parliaments in the European Union) โดย นายปีเตอร์ ฟินเนแกน (Mr. Peter FINNEGAN) เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรไอร์แลนด์

สถานะ

ภายในไอร์แลนด์เบร็กซิต (Brexit) ถือได้ว่าเป็นความท้าทายด้านนโยบายต่างประเทศที่ใหญ่ที่สุดนับตั้งแต่การก่อตั้งรัฐไอริช (Irish) ขึ้น รัฐสภาแห่งชาติมีบทบาทสำคัญในการตอบสนองต่อความท้าทายด้านนโยบายนี้ ซึ่งเป็นวาระที่มีความต่อเนื่องและท้าทายเป็นอย่างยิ่ง

บริบท

ทำไมเบร็กซิต (Brexit) จึงมีขอบเขตความสำคัญในวาระนี้ มีเหตุผลมากมายหลายประการและเมื่อพิจารณาอย่างถี่ถ้วนก็จะเห็นได้ว่าขอบเขตของความท้าทายด้านนโยบายจะชัดเจนยิ่งขึ้นในด้านต่าง ๆ กล่าวคือ

การเมือง – ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาความสัมพันธ์ระหว่างอังกฤษและไอร์แลนด์เป็นไปในทิศทางที่ไม่ค่อยดีนัก การเจรจาในประเด็นเบร็กซิต (Brexit) ได้สร้างความตึงเครียดต่อความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศไม่น้อยสืบเนื่องมาจากปัญหาพรมแดนระหว่างไอร์แลนด์และไอร์แลนด์เหนือ

เศรษฐกิจ – ความเข้มข้นทางการค้ากับสหราชอาณาจักร (UK) ทำให้ไอร์แลนด์เห็นพ้องกับเบร็กซิต (Brexit) ซึ่ง ๑๕ เปอร์เซ็นต์ของการส่งออกสินค้าและบริการของไอร์แลนด์ปลายทางคือสหราชอาณาจักร (UK) ในขณะที่ประเทศสมาชิกที่มีขนาดใหญ่เช่นเยอรมนีและฝรั่งเศสมีเพียงครึ่งเดียวเท่านั้น

ภูมิศาสตร์ – ไอร์แลนด์มีพรมแดนติดกับสหราชอาณาจักร (UK) ยาว ๕๐๐ กิโลเมตร และมีเส้นทางข้ามพรมแดนมากกว่า ๒๐๐ แห่ง ซึ่งมีคนงานกว่า ๑๘,๐๐๐ คนและนักเรียนกว่า ๕,๒๐๐ คนเดินทางข้ามพรมแดนทุกวัน โดยที่ข้อจำกัดทางเสรีภาพระหว่างพรมแดนของทั้งสองประเทศนั้นเป็นเรื่องที่ไม่สามารถปฏิบัติได้ และไม่ได้รับการยอมรับจากคนจำนวนมาก นอกจากนี้สหราชอาณาจักร (UK) ยังเป็นศูนย์กลางสำคัญในการค้าไอริชกับประเทศต่าง ๆ ของสหภาพยุโรปและประเทศอื่น ๆ ในโลกอีกด้วย ด้วยเหตุนี้จึงหมายความว่า การส่งออกของชาวไอริชมีความจำเป็นที่จะต้องขนส่งผ่านสหราชอาณาจักร (UK) ต่อไปยังจุดหมายปลายทางต่าง ๆ ทั่วโลก

สังคมและวัฒนธรรม – ผู้คนในไอร์แลนด์และทุกกลุ่มอายุมีความสนใจต่อเบร็กซิต (Brexit) เป็นอย่างมาก ชาวไอริชมีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นกับสหราชอาณาจักร (UK) เนื่องจากทุกคนในไอร์แลนด์มีครอบครัวหรือมิตรสหายอาศัยอยู่ในสหราชอาณาจักร (UK) นอกจากนี้ยังอาจหมายความว่าประชากรประมาณ ๖.๗ ล้านคนในสหราชอาณาจักร (UK) ที่ยังไม่ถือหนังสือเดินทางไอริชก็อาจมีสิทธิ์ได้ อย่างไรก็ตามการเชื่อมต่อทางวัฒนธรรมที่แน่นแฟ้นเหล่านี้ ปรากฏหลักฐานเพียงเล็กน้อยที่ประชากรชาวไอริชนั้นมีความต้องการที่จะเป็นสมาชิกของสหภาพยุโรป

กฎหมาย – บทบาททางกฎหมายของรัฐสภาเป็นบทบัญญัติที่ชัดเจนสำหรับข้อตกลงที่มีอยู่และความสัมพันธ์ในอนาคตซึ่งต้องใช้เวลาและทรัพยากรในการสร้างความเชื่อมั่นว่าการสนับสนุนด้านกฎหมายเป็นไปอย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ

ความท้าทายความเสี่ยงและประโยชน์

จะเห็นได้ว่าพัฒนาการที่น่าสนใจบางอย่างที่เกิดขึ้นจากการอภิปรายและการพิจารณาโดยเฉพาะอย่างยิ่งโดยคณะกรรมการของรัฐสภา คณะกรรมการทั้งหมดกำลังพิจารณาผลกระทบจากเบร็กซิต (Brexit) อย่างจริงจังและมีความเสี่ยงหรือข้อเสียบางประการสำหรับแนวทางนี้ซึ่งอาจมีความทับซ้อนและไม่มีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามในด้านบวกของประเด็นนี้จะก่อให้เกิดความร่วมมือและความเป็นเจ้าของร่วมกันมากยิ่งขึ้นรวมถึงความท้าทายและการแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

เบร็กซิต (Brexit) ได้เพิ่มแรงกระตุ้นให้การอภิปรายและมีการทำงานร่วมกันระหว่างประเด็นที่เกิดขึ้นใหม่ในการอภิปรายเกี่ยวกับเบร็กซิต (Brexit) และการอภิปรายเกี่ยวกับอนาคตของสหภาพยุโรป ประเด็นเหล่านี้ส่วนใหญ่สะท้อนถึงประเด็นทางการเมือง เศรษฐกิจและภูมิศาสตร์ที่ระบุไว้ก่อนหน้านี้

อย่างไรก็ตามหากประเด็นด้านความปลอดภัยเป็นประเด็นสำคัญสำหรับกลุ่มประเทศสมาชิกฯ ในแถบตะวันออกของสหภาพยุโรป การอพยพและวิกฤตการณ์ผู้ลี้ภัยเป็นประเด็นสำคัญสำหรับสำหรับกลุ่มประเทศสมาชิกฯ ทางตอนใต้ของสหภาพยุโรป การอภิปรายในรัฐสภาไอร์แลนด์สะท้อนให้เห็นถึงสถานะของไอร์แลนด์ในฐานะประเทศสมาชิกที่มีขนาดเล็กเป็นอย่างมากซึ่งเปิดกว้างและเป็นกลางทางฝั่งตะวันตกของสหภาพยุโรป

ในมุมมองของผู้แทนจากสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี กล่าวถึงบทบาทของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎรในการสนับสนุนสมาชิกรัฐสภาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ Brexit ในทัศนะของเยอรมนีไม่ได้ชอบสถานการณ์ที่เกิดขึ้น แต่ก็ยอมรับ ในกรณีนี้ ไม่มีการลงโทษผู้ที่ออกจากสหภาพยุโรป (EU) แม้มีประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปบางประเทศไม่ชอบกฎกติกาแต่เรายังคงเล่นตามบทบาทสมาชิกฯ อยู่ต่อไป ขณะนี้กำลังติดตามกรณี Brexit ที่เกิดผลกระทบเล็กน้อยต่อเศรษฐกิจ ประชาชน ฯลฯ

ผู้แทนจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรไอร์แลนด์ กล่าวถึงบทบาทการสนับสนุนสมาชิกรัฐสภาในด้านการบริการข้อมูลการวิจัยด้านกฎหมาย การบริการด้านความสัมพันธ์ด้านพหุภาคีและกระบวนการเจรจาต่อรอง ความสัมพันธ์กับสหภาพยุโรปผู้แทนรัฐสภาจากสาธารณรัฐเชกเห็นด้วยกับกรณี Brexit ของอังกฤษเนื่องมาจากการเคารพเสียงประชามติของประชาชน

๒. การนำเสนอประเด็นอภิปราย เรื่อง “การจัดตั้งรัฐบาลในระบบประชาธิปไตยแบบหลายพรรค” (The formation of a government in a multi-party democracy) โดย นาย เจอร์ท เจน เอ. ฮามิลตัน (Mr. Geert Jan A. HAMILTON) เลขาธิการวุฒิสภาเนเธอร์แลนด์

การจัดตั้งรัฐบาลผสม

การจัดตั้งรัฐบาลใหม่หลังจากการเลือกตั้ง เป็นกระบวนการที่ละเอียดอ่อนในระบบประชาธิปไตยของรัฐสภา มีหลายพรรคการเมืองที่เกี่ยวข้อง มีความซับซ้อนในกระบวนการซึ่งอาจจะใช้ระยะเวลาที่ยาวนานอย่างที่เคยเกิดขึ้นในประเทศเบลเยียม ในปี ๒๕๕๓-๒๕๕๔ ประเทศสเปน ในปี ๒๕๕๘-๒๕๕๙ และประเทศเยอรมัน ในปี ๒๕๖๐-๒๕๖๑

การเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎรของประเทศเนเธอร์แลนด์ จัดขึ้นเมื่อ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๐ จนกระทั่งคณะรัฐมนตรีชุดใหม่ได้ถูกแต่งตั้ง ซึ่งใช้เวลาทั้งหมด ๒๒๕ วัน นับเป็นสถิติใหม่ในการจัดตั้งรัฐบาลที่ใช้ระยะเวลาที่นานที่สุดในเนเธอร์แลนด์

รัฐสภาเนเธอร์แลนด์ ประกอบด้วย ๒ สภา คือ สภาผู้แทนราษฎร มีสมาชิกทั้งหมด ๑๕๐ คน มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๔ ปี และวุฒิสภา มีสมาชิกทั้งหมด ๗๕ คน ซึ่งมาจากการเลือกตั้งทางอ้อมจากสภาจังหวัด และมีวาระการดำรงตำแหน่ง ๔ ปี

ประเทศเนเธอร์แลนด์มีระบบการเลือกตั้งแบบสัดส่วน เป็นระบบที่ทุกพรรคมีโอกาสได้ที่นั่งในสภาตามสัดส่วนคะแนนเสียงที่ได้มาจากการออกเสียงของผู้เลือก ระบบนี้ผู้เลือกกับผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่มีความสัมพันธ์กันโดยตรงเพราะผู้สมัครจะมาในรูปแบบของบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองส่งมาเป็นชุด ผู้เลือกตั้งได้แต่ตัดสินใจว่าจะเลือกบัญชีรายชื่อของพรรคใด การที่ผู้เลือกตั้งกับผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่มีความสัมพันธ์กันเช่นนี้ ทำให้เกิดสถานะที่ไม่เป็นไปตามความต้องการของประชาชน นั่นคือประชาชนต้องการคนที่ตนมีความนิยมและพอใจไปเป็นตัวแทน เป็นปากเป็นเสียงแทนประชาชนในสภา

ประเทศเนเธอร์แลนด์เป็นประเทศที่มีระบบพรรคการเมืองผสม ประกอบด้วยหลายพรรคการเมือง ระบบนี้ทำให้พรรคการเมืองหลายพรรคได้รับที่นั่งในสภา โดยไม่มีพรรคการเมืองใดสามารถครองเสียงข้างมากเกณฑ์สำหรับพรรคการเมืองที่จะมีสิทธิ์ได้รับที่นั่งในสภาคือ ๑/๑๕๐ ของจำนวนเสียงทั้งหมด สำหรับระบบพรรคการเมืองหลายพรรคนั้นจะผลักดันทางการเมืองให้เกิดการเลือกตั้งระดับชาติและทุกคนมีความสามารถในการควบคุมหน่วยงานของรัฐบาล

ประเทศเนเธอร์แลนด์มีพรรคการเมืองอยู่มากมาย ซึ่งในประวัติศาสตร์ของรัฐสภาเนเธอร์แลนด์ไม่เคยมีพรรคการเมืองใดได้รับคะแนนเสียงมากกว่า ๕๐ เปอร์เซ็นต์ คะแนนเสียงที่สูงที่สุดเป็นประวัติการณ์คือ ๓๒ เปอร์เซ็นต์ เท่านั้น ดังนั้นแต่ละพรรคจึงต้องร่วมมือกันและจัดตั้งรัฐบาลผสมขึ้น โดยพรรคที่ไม่ได้รวมอยู่ในกลุ่มนี้ก็จะไปเป็นพรรคฝ่ายค้าน ตั้งแต่ปี ๒๕๖๑ คณะรัฐมนตรีของเนเธอร์แลนด์ทั้งหมดได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มการเมืองมากกว่าสองกลุ่มขึ้นไปซึ่งเป็นเสียงข้างมากของสภาผู้แทนราษฎร

กรอบรัฐธรรมนูญกฎหมายและกระบวนการสำหรับการจัดตั้งคณะรัฐมนตรีชุดใหม่

รัฐบาลเนเธอร์แลนด์ถูกจัดตั้งโดยกษัตริย์และรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีได้รับการแต่งตั้งตามพระราชกฤษฎีกา ซึ่งถือเป็นพระราชกฤษฎีกาที่ลงนามโดยนายกรัฐมนตรีในการแต่งตั้งตนและคณะรัฐมนตรีด้วยกัน คณะรัฐมนตรีของเนเธอร์แลนด์ ประกอบไปด้วยรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวง คณะรัฐมนตรีต้องการการสนับสนุนจากทั้งสองสภาของเนเธอร์แลนด์ในการผ่านกฎหมาย เพื่อให้รัฐบาลมีเสถียรภาพเพียงพอโดยการสนับสนุน ของสมาชิกส่วนใหญ่ในทั้งสองสภาถือเป็นสิ่งที่จำเป็น

ตั้งแต่การนำระบบสัดส่วนปัจจุบันมาใช้ก็ไม่มีพรรคใดที่เข้าไปอยู่ในที่นั่งที่ตนมีสิทธิอยู่ ทั้งนี้เพื่อให้ได้รับการสนับสนุนอย่างเพียงพอในทั้งสองสภาจึงจำเป็นที่จะต้องบรรลุข้อตกลงของสองฝ่ายขึ้นไปเพื่อจัดตั้งรัฐบาลที่ได้รับการสนับสนุนจากเสียงข้างมาก

การจัดตั้งคณะรัฐมนตรีเกี่ยวเนื่องกันอยู่กับสองเหตุการณ์ หลังจากการเลือกตั้งทั่วไปของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รัฐมนตรีจะหมดวาระลง และจะทำหน้าที่รักษาการจนกว่าจะมีการจัดตั้งคณะรัฐมนตรีชุดใหม่ เนื่องจากการเปลี่ยนตัวแทนของพรรคที่คณะทางการเมืองตั้งอยู่นั้นต้องมีการเจรจาทันทีกับคณะรัฐมนตรีชุดใหม่ แม้ว่าพรรคเดิมจะยังคงอยู่ต่อไปก็ตามข้อตกลงจะต้องมีการเจรจาใหม่เพื่อให้เหมาะสมกับกติกาการเลือกตั้งและการเปลี่ยนอำนาจ อีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้คณะรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่ง นั่นคือ กรณีที่ข้อตกลงระหว่างพรรคล้มเหลว การแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีเนเธอร์แลนด์เป็นกระบวนการเจรจาถึงข้อตกลงที่ว่าจะรับเสียงข้างมาก

ในรัฐสภาเพื่อแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีและให้ความมั่นใจถึงนโยบายที่ได้ทำการตกลงนั้นจะถูกสนับสนุนโดยรัฐสภา การจัดตั้งคณะรัฐมนตรีมีแนวโน้มที่ต้องใช้เวลายาวนานและส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้

จนกระทั่งปี ๒๕๕๕ ประมุขแห่งรัฐ (พระมหากษัตริย์) ได้นำการจัดตั้งคณะรัฐมนตรีใหม่ในรูปแบบใหม่เข้ามา โดยมีการปรึกษากับกลุ่มผู้นำทางการเมืองที่เข้าร่วมด้วยโดยพื้นฐานของการปรึกษาหารือเหล่านี้ ประมุขแห่งรัฐจะแต่งตั้งผู้เจรจาต่อรองที่มีทักษะเพื่อเจรจาในการจัดตั้งรัฐบาลโดยปรึกษารัฐบาลหรือกับผู้นำทางการเมือง การเจรจาต่อรองเหล่านี้เคยมีส่วนเกี่ยวข้องกับกลุ่มรัฐสภาซึ่งในหลักการแล้วพร้อมที่จะทำตามข้อตกลงร่วมกันและจัดตั้งรัฐบาลขึ้นมา การเจรจาข้อตกลงนั้นมักจะนำโดย คนกลางผู้เจรจาซึ่งมักเป็นบุคคลภายนอก ซึ่งเป็นอดีตนักการเมืองผู้มีประสบการณ์ที่เกษียณจากการเมือง สมาชิกวุฒิสภาและคณะรัฐมนตรี

คนกลางผู้เจรจา (informature) มีภารกิจที่สำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งการแสวงหาพันธมิตรของพรรคการเมืองด้วยข้อตกลงร่วมกันและเสียงข้างมากในรัฐสภา ดังนั้น หลังจากที่ได้ออกแถลงเรียบร้อยแล้วและได้รับการสนับสนุนจากเสียงส่วนใหญ่ในสภา ก็จะทำนายชี้รายชื่อคณะรัฐมนตรีและรัฐมนตรีเสนอต่อพระมหากษัตริย์เพื่อทำการแต่งตั้งในลำดับต่อไป

การเจรจาจัดตั้งรัฐบาล

๑. หลังจากการเลือกการตั้งสภาผู้แทนราษฎรผ่านไปไม่นาน จะมีการอภิปรายการเลือกตั้ง จุดประสงค์ของการอภิปรายนี้คือการกำหนดให้ ผู้เจรจาจัดตั้งรัฐบาลร่างภารกิจที่พวกเขาจะต้องดำเนินการต่อไป หากไม่สามารถตัดสินใจได้ทันที สภาจะต้องเข้ามาตัดสินใจแทนในทันที

๒. หลังจากเสร็จสิ้นการกำหนดข้อมูลแล้วสภาจะเห็นชอบให้แต่งตั้งโดยหลักการภายในหนึ่งสัปดาห์ หลังจากนั้นจะมีการแต่งตั้งผู้สรรหานายกรัฐมนตรีเพื่อทำหน้าที่

๓. ถ้าผู้เจรจาจัดตั้งรัฐบาลกำหนดให้ยุติการมอบหมาย สภาจะต้องร่างภารกิจใหม่ตามหลักการภายในหนึ่งสัปดาห์หลังจากนั้น

๔. ถ้าคณะรัฐมนตรีหลุดพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระการทำงานของตน สภาสามารถชี้แนะทิศทางของการจัดตั้งคณะรัฐมนตรีใหม่

๕. การแต่งตั้งผู้เจรจาจัดตั้งรัฐบาลจะกระทำตามมาตรา ๖๙ ถึงมาตรา ๗๓

การจัดตั้งคณะรัฐมนตรีในปี ๒๕๕๕ และในปี ๒๕๖๐

ในปี ๒๕๕๕ มี ๑๑ พรรคการเมืองได้รับคัดเลือกเข้าสู่สภาผู้แทนราษฎร สองพรรคการเมืองใหญ่ (พรรคประชาชนเพื่อเสรีภาพและพรรคแรงงาน) ได้รับคะแนนเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎร (๗๙ ที่นั่งจาก ๑๕๐ คะแนน) ทั้ง ๆ ที่มีความแตกต่างทางการเมือง ทั้งสองฝ่ายรู้สึกกดดันจากผลการเลือกตั้งที่เกิดขึ้น รัฐบาลใช้เวลาแค่ ๕๔ วันเท่านั้นในการจัดตั้งรัฐบาลผสม

ในปี ๒๕๖๐ ผลการเลือกตั้งมีความซับซ้อนมากขึ้น เห็นได้ชัดว่ามีอย่างน้อยสี่พรรคการเมืองที่มีแนวโน้มว่าจะได้รับเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎร

รัฐบาลผสมในปี ๒๕๕๕ : พรรคเสรีภาพและประชาธิปไตย (๔๑ ที่นั่ง) และพรรคแรงงาน (๓๘ ที่นั่ง) รวมกัน ๗๙ ที่นั่งจาก ๑๕๐ ที่นั่งในสภา

รัฐบาลผสมในปี ๒๕๖๐ : พรรคเสรีภาพและประชาธิปไตย (๓๓ ที่นั่ง) พรรคคริสเตียนประชาธิปไตย (๑๙ ที่นั่ง) พรรคประชาธิปไตย ๖๖ (๑๙ ที่นั่ง) และพรรคสหภาพคริสเตียน (๕ ที่นั่ง) รวมทั้งหมด ๗๖ ที่นั่ง จาก ๗๖ ที่นั่งในสภา

เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๐ ผู้นำพรรคที่ได้รับการเลือกตั้งทั้งหมดได้พบกับประธานสภาผู้แทนราษฎรเพื่อแต่งตั้งผู้เจรจา บุคคลที่ได้รับการมอบหมายคือ นาย เอดิท ชิพเปอร์ส (Mr. Edith Schippers) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขถูกขอให้ทำหน้าที่เป็นผู้เจรจาและมีการเจรจาเบื้องต้นกับผู้นำพรรค หลังจากที่ได้ปรึกษาหารือแล้วก็ควรที่จะเปิดการเจรจาระหว่างพรรคฝ่ายซ้ายและพรรคฝ่ายขวา

คุณสมบัติบางประการในการจัดตั้งคณะรัฐมนตรีในปี ๒๕๖๐

จุดสำคัญของกระบวนการคือสิ่งที่เกิดขึ้นนอกเหนือสายตาของสาธารณชน ประชาชนเพียงแค่อัศจรรย์การลงคะแนนเสียงในเดือนมีนาคม ความยาวนานของกระบวนการถูกวิพากษ์วิจารณ์กันอย่างเปิดเผยต่อสาธารณชน อย่างไรก็ตามการยอมรับขั้นตอนการเจรจาต่อรองในแนวทางทางการเมืองต้องใช้เวลา แต่เนื่องจากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่มั่นคงของเนเธอร์แลนด์ ระยะเวลาที่ยาวนานของการจัดตั้งคณะรัฐมนตรีในปี ๒๕๖๐ ไม่ได้ส่งผลเสียต่อประเทศแต่อย่างใด รัฐบาลรักษาการยังคงทำหน้าที่ต่อไปในขณะที่กระบวนการการสรรหาและจัดตั้งรัฐบาลใหม่ยังคงดำเนินต่อไป

จากมุมมองของกระบวนการดังกล่าวอาจพิจารณาได้ว่ากฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎระเบียบของสภาผู้แทนราษฎรได้รับการปฏิบัติโดยไม่ได้ทำให้เกิดความเสียหาย บางครั้งมีการถกเถียงกันว่าการจัดตั้งคณะรัฐมนตรีชุดใหม่ควรได้รับการควบคุมโดยกฎหมายที่เข้มงวดกว่านี้หรือไม่ (ตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้หรือตามกฎหมาย) ตามคำร้องขอของทั้งสองสภา คณะกรรมการของรัฐจัดตั้งขึ้นในปี ๒๕๖๐ เพื่อทบทวนการทำงานของรัฐสภาทั้งระบบโดยรวม คณะกรรมการชุดนี้อาจมีข้อเสนอใหม่เกี่ยวกับการจัดตั้งรัฐบาลในประเทศเนเธอร์แลนด์ รายงานฉบับสุดท้ายของคณะกรรมการชุดดังกล่าวคาดว่าจะแล้วเสร็จภายในสิ้นปี ๒๕๖๑

๓. การนำเสนอศูนย์นวัตกรรมรัฐสภา (Propose Centre for Parliamentary Innovation) โดย นายแอนดี้ ริชาร์ดสัน (Mr. Andy RICHARDSON) จากสหภาพรัฐสภา

ความเป็นมา : ความร่วมมือระหว่างสหภาพรัฐสภาและรัฐสภาเพื่อสนับสนุนนวัตกรรมของรัฐสภาผ่านการใช้เครื่องมือดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ศูนย์กลางโดยจะอยู่ที่กรุงเจนีวา โดยจะมีเครือข่ายรัฐสภากระจายอยู่ทั่วโลก

วิสัยทัศน์ : การนำระบบดิจิทัลมาใช้ในสถาบันรัฐสภาถือเป็นเรื่องจำเป็นสำหรับโลกสมัยใหม่ ศูนย์นวัตกรรมนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสนับสนุนวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีสำหรับรัฐสภา ได้แก่ระบบ “e-parliament โดยการวางรูปแบบเทคโนโลยีความรู้และมาตรฐานซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการการทำงาน และส่งเสริมคุณค่าของการทำงานร่วมกันรวมถึงการมีส่วนร่วมและการเปิดกว้างแก่ประชาชน”

วัตถุประสงค์ : ศูนย์นวัตกรรมในรัฐสภา มุ่งเน้นไปที่การเพิ่มศักยภาพที่รัฐสภาจะได้รับจากการใช้เครื่องมือดิจิทัลในกระบวนการการทำงาน การสื่อสารและการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนด้วยการวิจัยการสร้างขีดความสามารถและการสร้างเครือข่ายสนับสนุนให้รัฐสภาเป็นสถาบันที่โปร่งใสตรวจสอบได้และมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการระดมทักษะและความชำนาญที่มีอยู่ในแวดวงรัฐสภาอันจะก่อให้เกิดประโยชน์โดยตรงและเป็นรูปธรรมแก่รัฐสภา ดังนี้

- การสร้างและแบ่งปันแนวทางปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือดิจิทัลและการบริการในรัฐสภา
- การจัดทำคู่มือปฏิบัติสำหรับรัฐสภา
- ให้คำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญและการเข้าถึงเครือข่ายที่มีความชำนาญ

ผู้เข้าร่วม : ผู้เข้าร่วมศูนย์ฯ ได้แก่รัฐสภาจากนานาประเทศและองค์กรที่สนับสนุนการพัฒนา โดยจะมุ่งเน้นไปที่รัฐสภาที่ต้องการการสนับสนุนในการปรับตัวให้เข้ากับยุคดิจิทัลมากที่สุด

พื้นที่ดำเนินการ : ศูนย์นวัตกรรมฯ เป็นเวทีสำหรับการพัฒนารัฐสภา และแบ่งปันแนวทางปฏิบัติที่ดีเยี่ยมในกลยุทธ์การใช้งานระบบดิจิทัลและวิธีการปฏิบัติสำหรับการสร้างขีดความสามารถในด้านต่าง ๆ อาทิ

- การวางแผนกลยุทธ์ของการบริการและเครื่องมือแบบดิจิทัล
- การเปิดกว้างของรัฐสภา ข้อมูลและมาตรฐาน
- การมีส่วนร่วมของประชาชนในการทำงานของรัฐสภา
- อินเทอร์เน็ตและโซเชียลมีเดีย
- การจัดการเอกสารและการจัดบันทึกแบบอิเล็กทรอนิกส์
- ห้องสมุดดิจิทัลและการบริการด้านการวิจัย

ผลลัพธ์ : แนวโน้มที่อาจจะเกิดขึ้น

• คู่มือปฏิบัติจะทำให้เกิดแนวทางปฏิบัติที่ดีในรัฐสภาในยุคดิจิทัล

• การให้คำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญแก่เจ้าหน้าที่รัฐสภาเกี่ยวกับการใช้งานและการใช้เครื่องมือดิจิทัลอย่างถูกต้องจะช่วยเพิ่มความสามารถในเชิงกลยุทธ์และการดำเนินงาน

- การให้ความสำคัญกับการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ กลยุทธ์และแนวทางปฏิบัติที่ดี
- การอภิปรายที่เกี่ยวข้องกับรัฐสภาในยุคดิจิทัล

ผลที่คาดว่าจะได้

• เพิ่มขีดความสามารถและทักษะการใช้ประโยชน์จากเครื่องมือดิจิทัลภายในรัฐสภา

• ปรับปรุงเครือข่ายการแบ่งปันความรู้และการเรียนรู้ระหว่างรัฐสภาและเครือข่ายที่กว้างขึ้นแก่ผู้ปฏิบัติงานด้านการพัฒนารัฐสภาและองค์กรภาคประชาสังคม

- สนับสนุนการเสริมสร้างขีดความสามารถของรัฐสภา
- เพิ่มโอกาสการแลกเปลี่ยนและความร่วมมือระหว่างรัฐสภามากยิ่งขึ้น
- ยกระดับการเชื่อมโยงและการแลกเปลี่ยนระหว่างรัฐสภาและประชาชน

วันอังคารที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑ วันที่สองของการประชุมสมาคมเลขาธิการรัฐสภา นายฟิลิปป์ ชวาบ (Mr. Philippe SCHWAB) เลขาธิการรัฐสภาแห่งสมาพันธ์รัฐสวิส ทำหน้าที่ประธานการประชุม ภายหลังจากเปิดการประชุมแล้ว ผู้แทนของแต่ละกลุ่มได้รายงานผลสรุปประเด็นอภิปรายทั้งสี่หัวข้อต่อที่ประชุมต่อเนื่องจากการประชุมเมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๑ ได้แก่ ๑) ความร่วมมือระหว่างรัฐสภาและรัฐบาลในการวางแผนและจัดองค์กรในส่วนงานรัฐสภา ๒) ทักษะคนต่อด้านระบบรัฐสภาและข้อคำนึงทางจริยธรรมในงานบริการสาธารณะ ๓) บทบาทของรัฐสภาในการจัดองค์ประกอบและจัดตั้งรัฐบาล และ ๔) การตรวจสอบรัฐบาลโดยรัฐสภา

การประชุมในช่วงเช้านี้ผู้กล่าวรายงานต่อที่ประชุมของแต่ละกลุ่มได้รวบรวมข้อคิดเห็นจากสมาชิกฯ เพื่อกล่าวรายงานผลสรุปประเด็นอภิปรายต่อที่ประชุม โดยคณะผู้แทนไทยได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในเรื่องความร่วมมือระหว่างรัฐสภากับรัฐบาลและการตรวจสอบรัฐบาลโดยรัฐสภา

๔. การอภิปรายทั่วไปร่วมกับกลุ่มอภิปรายอย่างไม่เป็นทางการ (General Debate with informal discussion groups) เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสภากับรัฐบาล” (The relationship between Parliament and Government)

การอภิปรายในหัวข้อนี้คณะกรรมการบริหารสมาคมฯ ได้แบ่งกลุ่มผู้ออกอภิปรายออกเป็น ๔ กลุ่ม ได้แก่ สมาชิกฯที่ใช้ภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส สเปน และอาหรับ โดยแต่งตั้งให้ นางสาวเจน ลูบอวา คิบิริเก (Ms. Jane LUBOWA KIBIRIGE) เลขาธิการรัฐสภายูกันดา เป็นผู้ดำเนินการอภิปราย ซึ่งในหัวข้อดังกล่าว ผู้รายงานต่อที่ประชุมของแต่ละกลุ่มได้รวบรวมข้อคิดเห็นจากสมาชิกฯ เพื่อกล่าวรายงานผลสรุปประเด็นอภิปรายต่อที่ประชุม

โดยคณะผู้แทนไทยได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในเรื่องความร่วมมือระหว่างรัฐสภากับรัฐบาลและการตรวจสอบรัฐบาลโดยรัฐสภา

หัวข้อที่ ๑ ความร่วมมือระหว่างรัฐสภาและรัฐบาลในการวางแผนและจัดองค์กรในสำนักงานรัฐสภา (Collaboration between Parliament and the Government in the planning and organization of parliamentary work) กลุ่มสมาชิกฯ ที่ใช้ภาษาอังกฤษ

หัวข้อที่ ๒ ทศนคติต่อต้านระบบรัฐสภา และข้อคำนึงทางจริยธรรมในงานบริการสาธารณะ (Anti-parliamentary sentiment and ethical considerations in the civil service) กลุ่มสมาชิกฯ ที่ใช้ภาษาฝรั่งเศส

หัวข้อที่ ๓ บทบาทของรัฐสภาในการจัดองค์ประกอบและจัดตั้งรัฐบาล (The role of Parliament in the composition and establishment of the government) กลุ่มสมาชิกฯ ที่ใช้ภาษาสเปน

หัวข้อที่ ๔ การตรวจสอบรัฐบาลโดยรัฐสภา (Scrutiny of the government by Parliament) กลุ่มสมาชิกฯ ที่ใช้ภาษาอาหรับ

ผู้แทนของแต่ละกลุ่มได้รายงานผลสรุปประเด็นอภิปรายทั้งสี่หัวข้อต่อที่ประชุมโดยผู้กล่าวรายงานต่อที่ประชุมได้รวบรวมข้อคิดเห็นจากสมาชิกฯ เพื่อกล่าวรายงานผลสรุปประเด็นอภิปรายต่อที่ประชุม โดยคณะผู้แทนไทยได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในเรื่องความร่วมมือระหว่างรัฐสภากับรัฐบาลและการตรวจสอบรัฐบาลโดยรัฐสภา

บรรยากาศการอภิปรายกลุ่มย่อย

๕. การนำเสนอประเด็นอภิปราย เรื่อง “ระเบียบที่วางไว้และการปฏิรูปในรัฐสภา : รัฐสภาแห่งสาธารณรัฐแอฟริกา” (The Standing Rules and Reforms in the National Assembly : Parliament of the Republic of South Africa) โดยนาย มาซิบูเลเล ซาโซ (Mr. Masibulele XASO) เลขาธิการรัฐสภาสาธารณรัฐแอฟริกาใต้

นาย มาซิบูเลเล ซาโซ (Mr. Masibulele XASO) เลขาธิการรัฐสภาสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ ได้นำเสนอประเด็นในหัวข้อเรื่อง ระเบียบที่วางไว้และการปฏิรูปในรัฐสภา : รัฐสภาแห่งสาธารณรัฐแอฟริกา” (The Standing Rules and Reforms in the National Assembly : Parliament of the Republic of South Africa) โดยนายซาโซ ได้ให้มุมมองตัวอย่างของกฎระเบียบและการปฏิรูปของรัฐสภาสาธารณรัฐแอฟริกาใต้และบทบาทของศาลรัฐธรรมนูญในการวางกรอบกฎระเบียบและข้อบังคับในการประชุมรัฐสภา

บทบัญญัติพื้นฐานในรัฐธรรมนูญ

ชาวแอฟริกาใต้ได้ต่อสู้มาอย่างยากเย็น ยาวนาน และไร้ซึ่งความหวัง เพื่อให้ได้มาซึ่งอิสรภาพของสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ เสรีภาพจากการกดขี่ การเป็นอาณานิคมและการแบ่งแยกสีผิว หลังจากได้รับเอกราชและเข้าสู่กระบวนการประชาธิปไตย สาธารณรัฐแอฟริกาใต้จึงได้มาซึ่งรัฐธรรมนูญที่ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๓๙ (ค.ศ. ๑๙๙๖ - ๒๒ ปี) บททั่วไปได้บัญญัติว่า

“สาธารณรัฐแอฟริกาใต้เป็นรัฐที่ก่อปรไปด้วยความอันหนึ่งอันเดียวกัน อธิปไตย และประชาธิปไตย และดำรงอยู่ภายใต้พื้นฐานและคุณค่าแห่งศักดิ์มนุษย์ การบรรลุซึ่งความเท่าเทียมกัน การพัฒนาของสิทธิมนุษยชน และเสรีภาพการไร้ซึ่งการเหยียดชาติและการเหยียดเพศ ความศักดิ์สิทธิ์ของรัฐธรรมนูญ สิทธิในการเลือกตั้ง การจัดการเลือกตั้งทั่วไปและรัฐบาลระบอบหลายพรรค”

รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้ส่งเสริมคุณค่า หลักการ นำมาซึ่งพัฒนาการและการพิทักษ์ซึ่งสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ผ่านการจัดตั้งสถาบันต่าง ๆ ทั้งในระดับชาติและระดับจังหวัด โดยในระดับชาติได้ตั้งรัฐสภาที่มีสองสภา ได้แก่ สภาผู้แทนราษฎรและสภาจังหวัด สภาผู้แทนราษฎรได้จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นสื่อกลางเพื่อแสดงให้เห็นถึงการเป็นตัวแทนของปวงชน เป็นเสียงสะท้อนของประชาชน

อำนาจในการกำหนดและการจัดการภายในสภาผู้แทนราษฎร

มาตรา ๕๗ แห่งรัฐธรรมนูญได้บัญญัติให้สภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจในการกำหนดและดำเนินการจัดการภายในวงกฎระเบียบภายใต้พื้นฐานการเป็นตัวแทน การมีส่วนร่วมทางประชาธิปไตย ความน่าเชื่อถือ ความโปร่งใส และการมีส่วนร่วมของประชาชน

การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางนิติบัญญัติ

ในปี ๒๕๕๕ คณะกรรมาธิการระเบียบสภาผู้แทนราษฎรได้เสนอให้มีการทบทวนกระบวนการดำเนินงานและแนวทางปฏิบัติ ระเบียบสภาผู้แทนราษฎรฉบับใหม่ (ฉบับที่ ๙) ได้มีการประกาศใช้ในปี ๒๕๕๙ (ค.ศ. ๒๐๑๖ - ใช้เวลาในการทบทวน ๔ ปี) การทบทวนดังกล่าวนำมาสู่การปฏิรูประบบนิติบัญญัติให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากในช่วงแรกที่มีรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎรได้ประสบปัญหาการลาออกของสมาชิกในอัตราสูง จึงได้มีการปรับกระบวนการดำเนินงานและแนวทางการปฏิบัติงานให้เข้าใจง่าย เข้าถึงง่ายและนำไปปฏิบัติได้

บทบาทและอำนาจของประธานรัฐสภา

ตั้งแต่การแต่งตั้งประธานรัฐสภาคนแรกในปี ๒๕๓๗ (ค.ศ. ๑๙๙๔ - ๒๔ ปี) ประธานรัฐสภาเป็นผู้วางระเบียบกระบวนการ และเป็นผู้วินิจฉัยกรณีว่าด้วยการดำเนินงานและกระบวนการ การดังกล่าวมาซึ่ง

การตั้งข้อสังเกตจากศาลว่าประธานรัฐสภามีอำนาจในการจัดการการเสนอญัตติ วางและกำหนดกระบวนการในการลงคะแนนเสียงต่าง ๆ และการกำหนดให้การลงคะแนนไม่ไว้วางใจต้องเป็นไปในทางลับ

การจัดประชุมย่อย

การจัดประชุมย่อยจะส่งเสริมให้มีการอภิปรายวาระว่าด้วยประโยชน์สาธารณะ ซึ่งการประชุมเช่นนี้จะส่งเสริมให้สมาชิกสามารถแลกเปลี่ยนความเห็นและสามารถเสนอวาระดังกล่าวเข้าสู่สภาได้

อภิสิทธิ์ของสมาชิกและข้อบังคับในการอภิปราย

การทบทนวาระดังกล่าวนี้ ทำให้พบว่ารัฐสภาควรส่งเสริมให้การอภิปรายหรือแสดงความคิดเห็นใด ๆ ควรเป็นไปโดยเสรีและไม่มีข้อจำกัด และข้อบังคับใหม่ได้จำกัดการแสดงความคิดเห็นที่ก้าวร้าว ละเมิด ก้าวล่วง ไม่แสดงซึ่งความเคารพ และเป็นคำที่ไม่ควรกล่าวระหว่างการประชุม ซึ่งสมาชิกที่ไม่ปฏิบัติและฝ่าฝืนตามจะถูกเชิญให้ออกจากที่ประชุม และหากสมาชิกอภิปรายเพื่อก่อวุ่นวายการประชุม ให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการดูแลการประชุมเป็นผู้มีอำนาจในการปิดไมค์ของสมาชิกคนดังกล่าวได้

การให้อำนาจฝ่ายนิติบัญญัติในการควบคุมตรวจสอบรัฐบาล

ฝ่ายนิติบัญญัติสามารถตั้งคำถามเพื่อสอบถามรัฐมนตรีได้ในวาระการประชุมร่วมระหว่างสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและคณะรัฐมนตรีที่จะจัดขึ้นทุกวันพุธ

๖. การนำเสนอประเด็นอภิปราย เรื่อง “การมีส่วนร่วมของสังคมในกระบวนการสร้างนวัตกรรมในรัฐสภา” (Participation of society in the innovation process in parliaments) โดย นายแมโร ลิเมราเมนา บาร์โต (Mr. Mauro Limeira Mena BARRETO) รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรบราซิล

นวัตกรรมคือกุญแจที่ทำให้เกิดการปรับปรุงอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นเทคโนโลยีที่มีความซับซ้อนและควรเปิดกว้างสามารถเป็นสื่อตัวแทนทางการเมืองของรัฐสภา สภาพรัฐสภา (IPU) ได้เสนอให้มีการจัดตั้งศูนย์นวัตกรรมในรัฐสภาซึ่งชี้ให้เห็นว่าการใช้นวัตกรรมผ่านเครื่องมือดิจิทัลและระบบบริการต่าง ๆ นั้นสามารถสนับสนุนให้รัฐสภามีความโปร่งใสตรวจสอบได้และเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

ในประเด็นดังกล่าว สภาผู้แทนราษฎรบราซิลได้ได้เชิญชวนให้ประชาชน กลุ่มบุคคล ห้างร้านและบริษัท เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการการสร้างนวัตกรรมในรัฐสภา โดยได้จัดให้มีการแข่งขันการประกวดการสร้างนวัตกรรมในรัฐสภาที่ทำหายซึ่งเงินรางวัลรวมมูลค่ากว่า ๑๐๐,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐ

การประกวดสองรายการที่ได้รับความสนใจและสร้างการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชนได้อย่างประสบความสำเร็จ ได้แก่

๑. Legislative app : mobile app ผู้เข้าร่วมการแข่งขันแต่ละคนจะต้องนำเสนอการพัฒนาแอปพลิเคชันบนอุปกรณ์สื่อสารเคลื่อนที่เกี่ยวกับกระบวนการออกกฎหมายโดยใช้ข้อมูลที่สนับสนุนโดยรัฐสภาบราซิล และเผยแพร่ใน Google Play และ Apple Store

๒. New Chamber of Deputies Portal Architecture : มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาข้อมูลทางโครงสร้างในการใช้สื่อสารกับสังคม ผู้เข้าแข่งขันจะต้องนำเสนอการเข้าถึงเว็บไซต์และเข้าถึงข้อมูลที่เข้าใจง่าย

นอกจากนี้ ยังมีประเด็นอื่น ๆ เช่น Labhaker Planning ซึ่งรัฐสภาบราซิลได้มีการจัดตั้ง hacker laboratory (Labhacker) เพื่อให้ประชาชนเข้ามาเสนอแนะนวัตกรรม แนวคิดที่จะสร้างความโปร่งใสและการมีส่วนร่วม เนื่องจากมีฐานข้อมูลแบบเปิดเผย (open databases) ให้ตรวจสอบ หากเกิดการฉ้อโกงข้อมูลผิดพลาด จะได้ผลย้อนกลับที่มีคุณค่าต่อรัฐสภา

การพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารนั้นถือเป็นวิธีการที่ช่วยนำแหล่งข้อมูลต่าง ๆ มาให้แก่สมาชิกรัฐสภา ซึ่งรัฐสภาบราซิลตระหนักในเรื่องดังกล่าวจึงได้ดำเนินการบริการในส่วนที่เรียกว่า E – Democracia โดยประชาชนสามารถร่วมร่างกฎหมายกับสมาชิกรัฐสภาผ่านทาง Wikilegis ซึ่งประชาชนสามารถนำเสนอและส่งเนื้อหาที่เกี่ยวกับการร่างกฎหมาย ทั้งนี้ กฎหมายว่าด้วยสิทธิพลเมืองทางอินเทอร์เน็ต (the Internet Civil Rights Bill) ที่ผ่านการอนุมัติโดยรัฐสภาได้ทำการรับประกันสิทธิเสรีภาพพื้นฐานของประชาชนด้านเสรีภาพทางอินเทอร์เน็ต โดยสมาชิกรัฐสภาได้นำข้อเสนอจากประชาชนไปพิจารณาและใส่ลงไว้ในร่างกฎหมายฉบับสุดท้าย พร้อมทั้ง อ้างอิงแหล่งที่มาของการมีส่วนร่วม ซึ่งโปรแกรมนี้สามารถดาวน์โหลดได้ทางเว็บ wikilegis.labhacked.net

ระบบ E – Democracia ถือเป็นช่องทางที่ใช้ติดต่อสื่อสารเช่นเดียวกับ Video Forum ในการสื่อสารของคณะกรรมการในรัฐสภาบราซิล ประชาชนสามารถถามคำถามและเสนอแนะได้แบบทันทีเหตุการณ์ (real time) ซึ่งจะช่วยในการอภิปรายได้ นอกจากนี้ยังมี Version ของ E – Democracia สำหรับอุปกรณ์สื่อสารเคลื่อนที่อีกด้วย

รัฐสภาบราซิลยังได้เชิญนักแฮ็กเกอร์ (Hacker) เข้ามาร่วมงานกับภาครัฐและภาคการเมืองเพื่อแลกเปลี่ยนเทคนิคและพัฒนา Apps และรัฐสภายังได้จัดการแข่งขัน Hackthon โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความโปร่งใสและนำเสนอข้อมูลแก่ประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ ยังได้มีการพัฒนาระบบในหน้าจอก็จะมีภาพหัวข้อเรื่อง เป็นรูปวงกลม ว่าหัวข้อเรื่องไหนมีผู้อภิปรายมากที่สุด โดยจะปรากฏภาพใบหน้าของผู้อภิปราย หากภาพใดใหญ่กว่าก็แสดงว่าผู้นั้นอภิปรายในเรื่องนั้นมากกว่าหรือมีการแสดงความเห็นในเรื่องดังกล่าวเป็นจำนวนมาก โดยประเด็นต่าง ๆ ถือเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์และสามารถนำมาเป็นแนวทางปรับปรุงงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับรัฐสภาของแต่ละประเทศได้

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

๑. การเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการการสร้างนวัตกรรมในรัฐสภาภายใต้แนวคิดในการสร้างความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น คณะผู้แทนฯ เห็นว่าเป็นเรื่องที่ดีและควรส่งเสริม เนื่องจากเรื่องดังกล่าวจะสนับสนุนให้รัฐสภาที่มีความโปร่งใสตรวจสอบได้และเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

๒. ประเทศบราซิลเป็นประเทศที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ ๕ ของโลก และมีจำนวนประชากรที่ค่อนข้างสูง ดังนั้น รัฐสภาบราซิลจึงมีความจำเป็นในการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาพัฒนาระบบงานของรัฐสภาเพื่อรองรับและการบริการข้อมูลให้มีความทั่วถึง

๓. รัฐสภาบราซิลให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของสังคมในกระบวนการสร้างนวัตกรรมในรัฐสภา ถึงจะเห็นได้จากโครงการ งบประมาณ การจัดตั้งฐานข้อมูลแบบเปิดเผย การเชิญชวนให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนในการจัดทำ mobile app : Legiative app การเปิด E-Democracia ให้ประชาชนร่วมร่างกฎหมายกับสมาชิกรัฐสภาผ่านทาง Wikilegis เป็นต้น

รัฐสภาไทยสามารถนำแนวทางการดำเนินงานการสร้างนวัตกรรมด้าน ICT มาประยุกต์ใช้เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนารัฐสภาไทยให้เข้าเป็น Smart Parliament และสอดคล้องกับบริบทการพัฒนาประเทศ ๔.๐ ต่อไป

๗. การนำเสนอประเด็นอภิปราย เรื่อง “การมีส่วนร่วมของภาคสังคมในนวัตกรรมรัฐสภา”
(The participation of society in the innovation process in parliaments) โดยนายอาลี ยิลดิซ
(Mr. Ali YILDIZ) เลขาธิการรัฐสภากลุ่มประเทศที่ใช้ภาษาเตอร์กิช

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) มีมิติที่สำคัญสามประการ ได้แก่ การสื่อสาร การเผยแพร่ข้อมูลและการจัดการข้อมูล มิติต่าง ๆ ของเทคโนโลยีใหม่ ๆ มีผลกระทบโดยตรงต่อระบบงานของรัฐสภา ซึ่งสิ่งที่ทรงอิทธิพลมากที่สุดคือการสื่อสาร อาทิ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ เว็บไซต์ รวมไปถึงการเข้าถึงข้อมูลเครือข่ายของรัฐสภาจากอุปกรณ์ไร้สายซึ่งเป็นหนึ่งในเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มมิติทางการสื่อสาร ต้องยอมรับว่าเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้เข้ามามีอิทธิพลต่อโครงสร้างทางการเมือง การบริหาร และสังคมเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมากในช่วงหลายปีที่ผ่านมา เนื่องจากรัฐสภาเป็นสถาบันสาธารณะ ดังนั้น ข้อมูลที่รัฐสภาได้สร้างขึ้นถือเป็นส่วนหนึ่งของสังคมเช่นกัน หนึ่งในวิธีการที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในการสร้างความเชื่อมั่น คือการเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใส โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้อย่างแพร่หลายในการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติ

รัฐสภากลุ่มประเทศที่ใช้ภาษาเตอร์กิช (TURKPA) ได้ให้ความสำคัญกับกระบวนการการสร้างนวัตกรรมในรัฐสภาของประเทศตน โดยได้มีการมุ่งเน้นในเรื่องดังกล่าวในโอกาสการประชุม สมัชชากลุ่มประเทศที่ใช้ภาษาเตอร์กิช (TURKPA Plenary) ครั้งล่าสุดที่จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๗ - ๘ ธันวาคม ๒๕๖๐ ณ กรุงบิชเคก สาธารณรัฐคีร์กีซสถานในหัวข้อ "การเปิดกว้างและความโปร่งใสของรัฐสภา : เทคโนโลยีใหม่ในการตัดสินใจ" โดยการอภิปรายในเรื่องนี้ประธานรัฐสภาของกลุ่มประเทศที่ใช้ภาษาเตอร์กิช ได้สร้างความเชื่อมั่นในการทำงานของรัฐสภาด้วยการประกาศใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในระบบงานของรัฐสภา

รัฐสภากลุ่มประเทศที่ใช้ภาษาเตอร์กิช มีความพยายามในการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ บนเว็บไซต์ของตนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาประชาธิปไตยโดยตรง เพิ่มความโปร่งใส สร้างความเชื่อมั่นในการมีส่วนร่วมของประชาชน ทำให้ขั้นตอนและกระบวนการในการออกกฎหมายรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและประหยัดงบประมาณในด้านของค่าใช้จ่าย สำหรับช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมาได้มีการใช้ stereogram เพื่อบันทึกเสียงในระหว่างการประชุมและสามารถเผยแพร่ต่อสาธารณะทันที ซึ่งระบบดังกล่าวมีการใช้อย่างแพร่หลายรวมถึงประเทศในยุโรป และในปัจจุบันกลุ่มประเทศที่ใช้ภาษาเตอร์กิช ได้ประสบความสำเร็จอย่างมากในเรื่องของเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในระบบงานของรัฐสภา

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

๑. รัฐสภากลุ่มประเทศที่ใช้ภาษาเตอร์กิช (TURKPA) ได้ให้ความสำคัญกับกระบวนการการสร้างนวัตกรรม และได้ประกาศใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในระบบงานของรัฐสภาภายใต้แนวคิด "การเปิดกว้างและความโปร่งใสของรัฐสภา : เทคโนโลยีใหม่ในการตัดสินใจ"

๒. รัฐสภากลุ่มประเทศที่ใช้ภาษาเตอร์กิช ได้มีการนำระบบ stereogram มาใช้บันทึกเสียงในระหว่างการประชุมและสามารถเผยแพร่ต่อสาธารณะทันที ซึ่งคณะผู้แทนเห็นว่า เป็นระบบที่มีประโยชน์ต่อระบบงานของรัฐสภา

วันพุธที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๑ วันสุดท้ายของการประชุมสมัชชาเลขาธิการรัฐสภา โดยในวันนี้ นายฟิลิปป์ ชวาบ (Mr. Philippe SCHWAB) เลขาธิการรัฐสภาสมาพันธ์รัฐสวิส ทำหน้าที่ประธานการประชุมได้กล่าวเปิดการประชุมและแสดงความยินดีต่อนายโฮเซ มานูเอล อาราอุโจ (Mr. José Manuel ARAUJO) รองเลขาธิการรัฐสภาโปรตุเกส ในโอกาสได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งรองประธานสมัชชาฯ ทั้งนี้ นายอาราอุโจ เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่เพียงผู้เดียว ที่ประชุมจึงมีมติเห็นชอบให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว

๘. การนำเสนอประเด็นอภิปราย เรื่อง “เสรีในการพูดและเอกสิทธิ์ทางรัฐสภาในการประชุมสภา” (Free speech and parliamentary privilege in plenary sittings) โดย นายชาร์ลส โรเบิร์ต (Mr. Charles ROBERT) เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรแคนาดา

เสรีในการพูดและเอกสิทธิ์ทางรัฐสภา : กรอบกระบวนทัศน์รูปแบบใหม่

การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ : KUHN (PARADIGM SHIFT : KUHN)

- เปลี่ยนจากรูปแบบแนวคิดในการยอมรับเป็นแบบอื่น (Shift from accepted conceptual model to another)
- การปรับเอกสิทธิ์ให้ทันสมัย (Modernization of privilege)
- วิธีการ : (Approach)
 - พื้นฐานดั้งเดิม กับ สภาพแวดล้อมร่วมสมัย (Original basis vs. contemporary environment)
 - ความเข้ากับค่านิยมสมัยใหม่ (Consistent with modern values)

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิขั้นพื้นฐานของพลเมือง (ค.ศ. 1689) : ความสัมพันธ์กับราชวงศ์และรัฐสภา (BILL OF RIGHTS (1689) : RALATIONSHIP TO CROWN AND PARLIAMENT)

- ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิขั้นพื้นฐานของพลเมือง (ค.ศ. 1689) ยืนยันกรอบกระบวนทัศน์ (Bill of Right 1689 confirms paradigm framework)
- ราชวงศ์และรัฐสภามีความเท่าเทียมกัน (Crown and Parliament become equals)
- อำนาจอธิปไตยของรัฐสภา (Parliament’s sovereignty)
- ‘สถานะ’ ของรัฐสภาและสมาชิกรัฐสภา (Confers ‘status’ on Parliament and Members)
- กระทรวงในรัฐสภา ความรับผิดชอบของรัฐบาล (Ministry in Parliament. Responsible Government)

การทบทวนอำนาจตุลาการ : ‘ความจำเป็น’ (JUDICIAL REVIEW : ‘NECESSITY’)

- การเจริญเติบโตของประชาธิปไตย การขยายอำนาจ (Growth of democracy. Expending franchise)
- การให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพิ่มมากขึ้นในกิจการสาธารณะ (Gives citizens greater stake in public affairs)
- การคาดหวังในความรับผิดชอบที่สูงขึ้น (Rising expectations of accountability)
 - * อำนาจของศาล...การทดสอบการพัฒนาความจำเป็น (Role for the Courts...develop test of ‘necessity’)
- การกล่าวอ้างถึงความจำเป็นมีความจำเป็นหรือไม่ (Is claim ‘necessary’: impact on scope)

การประเมินเอกสิทธิ์/การใช้สิทธิขั้นพื้นฐาน (REASSESSMENT OF PRIVILEGE / RIGHTS-BASED)

- สิทธิขั้นพื้นฐานในทางกฎหมาย (Rights-based approach to law)
- ความเสียหายต่อพลเมือง (ความผิดฐานหมิ่นประมาท) (Damage citizens(e,g defamation))
- ศาล : ความระแวงในข้อเรียกร้องที่ไม่จำเป็น (Courts: sceptical of unnecessary claims)
- ‘ความจำเป็น’ ใช้ท้าทายข้อเรียกร้อง (‘Necessity’ used to challenge claims)
- เครื่องมือหลากหลายในการประเมินผล (A dynamic tool of assessment)

กรอบกระบวนทัศน์ใหม่ (NEW PARADIGM FRAMEWORK)

- การทบทวนเอกสิทธิ์เพื่อให้เข้ากับโลกปัจจุบัน (Privilege reassessed to fit today's world)
- ลดความเสี่ยงในการทำให้พลเมืองเสียหาย (Reduce risk of damage to citizens)
- การจำกัดเสรีในการพูด (Limitations on free speech)
- รัฐสภาควรมีส่วนในการริเริ่ม (Parliament should take the initiative)
- การเปลี่ยนหน่วยงาน : โอกาสสำหรับเลขาธิการรัฐสภา (Change agent: opportunities for Clerks/Secretaries General)

โดยภายหลังจากการนำเสนอประเด็นดังกล่าว สมาชิกฯ จากประเทศต่าง ๆ ได้ซักถามและแลกเปลี่ยนความเห็นเกี่ยวกับประเด็นเรื่องเอกสิทธิ์และความคุ้มกันตามรัฐธรรมนูญและขอบเขตของเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นในเวทีรัฐสภากันอย่างกว้างขวาง

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

เสรีในการพูดและเอกสิทธิ์ทางรัฐสภาในการประชุมสภาของสภาผู้แทนราษฎรแคนาดา มีความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๒๔ ซึ่งระบุว่า “ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ที่ประชุมวุฒิสภา หรือที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา สมาชิกผู้ใดจะกล่าวถ้อยคำใดในทางแถลงข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็นหรือออกเสียงลงคะแนน ย่อมเป็นเอกสิทธิ์โดยเด็ดขาด ผู้ใดจะนำไปเป็นเหตุฟ้องร้องว่ากล่าวสมาชิกผู้นั้นในทางใด ๆ มิได้”

สมาชิกสมาคมเลขาธิการรัฐสภา ขณะทำหน้าที่นำเสนอประเด็นอภิปราย

ในโอกาสการประชุมครั้งนี้ นายฟิลิปป์ ชวาบ (Mr. Philippe SCHWAB) ประธานสมาคมเลขาธิการ-รัฐสภา ได้กล่าวทักทายและแสดงความยินดีที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชุมอย่างสม่ำเสมอและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้พัฒนาความร่วมมือมากยิ่งขึ้นในอนาคต นอกจากนี้ นางพรพิศ เพชรเจริญ รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และหัวหน้าคณะผู้แทนไทยฯ ยังได้มอบของที่ระลึกให้แก่ นายฟิลิปป์ ชวาบ (Mr. Philippe SCHWAB) ประธานสมาคมเลขาธิการรัฐสภา หลังจากการหารือเสร็จสิ้นอีกด้วย

นางพรพิศ เพชรเจริญ รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ขณะหารือกับผู้แทนจากสาธารณรัฐเกาหลี (ภาพถ่าย) และมอบของที่ระลึกให้แก่ นายฟิลิปป์ ชวาบ (Mr. Philippe SCHWAB) ประธานสมาคมเลขาธิการรัฐสภา (ภาพขาว)

การเลือกตั้งกรรมการบริหารสมาคมฯ

ประธานการประชุมเปิดโอกาสให้ผู้ลงสมัครเป็นกรรมการบริหารสมาคมฯ ที่ว่างลงสองตำแหน่ง ขึ้นกล่าวแนะนำตัวและแสดงวิสัยทัศน์ต่อที่ประชุมก่อนที่จะมีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งกรรมการบริหารสมาคมฯ ในวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๑ โดยมีผู้สมัครจำนวนทั้งหมด ๔ คน ได้แก่ เลขาธิการรัฐสภาแคนาดา นามิเบีย ศรีลังกา และตูนิเซีย

หลังจากนั้น ที่ประชุมได้จัดให้มีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งแบบลับเพื่อให้สมาชิกฯ เลือกตั้งกรรมการบริหารสมาคมฯ ซึ่งมีตำแหน่งว่างลงสองตำแหน่งและมีผู้สมัครจำนวนทั้งหมด ๔ คนจากประเทศแคนาดา นามิเบีย ศรีลังกา และตูนิเซีย ในโอกาสนี้ นางพรพิศ เพชรเจริญ รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และหัวหน้าคณะผู้แทนไทยฯ ได้ร่วมลงคะแนนเสียงในที่ประชุม และผลการเลือกตั้งปรากฏว่า นายชาร์ลส์ โรเบิร์ต (Mr. Charles ROBERT) เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรแคนาดา และ นางสาวลีเดีย คันดาตู (Ms. Lydia KANDETU) เลขาธิการรัฐสภา นามิเบีย ได้รับคะแนนเสียงสูงสุด ๔๑ คะแนน และ ๒๘ คะแนน ตามลำดับ จากจำนวนผู้มีสิทธิ์ลงคะแนนทั้งหมด ๑๑๕ คน ผู้สมัครทั้งสองคนจึงได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารสมาคมเลขาธิการรัฐสภาเริ่มวาระตั้งแต่เดือนมีนาคม ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

นางพรพิศ เพชรเจริญ รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ร่วมลงคะแนนเสียง
เลือกตั้งกรรมการบริหารสมาคมฯ

ในการประชุมครั้งนี้ นายอัลลัม อาลี จาฟาร์ อัลคัลดารี (Mr. Allam Ali Jaafar Al-kandari) เลขาธิการ-
รัฐสภาคูเวต ได้เสนอต่อที่ประชุมว่าสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาคูเวต จะจัดทำหนังสือคู่มือสรุปรายละเอียด
สมาชิกสมาคมฯ และผลการประชุมสมาคมเลขาธิการรัฐสภา ประจำปี ๒๕๖๑ ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐ-
สวิส โดยสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาคูเวตจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการจัดทำทั้งหมด และจะนำหนังสือคู่มือ
ดังกล่าวมาเผยแพร่ให้กับสมาชิกสมาคมฯ ในการประชุมสมาคมเลขาธิการรัฐสภา ประจำปี ๒๕๖๑
ในช่วงเดือนตุลาคม ๒๕๖๑ ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส ต่อไป

การประชุมสมาคมเลขาธิการรัฐสภา ประจำปี ๒๕๖๑

ในช่วงท้ายของการประชุม ฝ่ายเลขาธิการสมาคมฯ ได้นำเสนอพัฒนาการล่าสุดของการประชุมใน
กรอบสหภาพรัฐสภา ข้อซักถามเกี่ยวกับการบริหารงานและการเงินของสมาคมฯ และนำเสนอประเด็นหัวข้อที่
จะมีการอภิปรายในการประชุม ASGP ครั้งต่อไป อาทิ

- การประชุมแบบเปิดและปิดและผลกระทบต่อกระบวนการตัดสินใจ
- ข้อเรียกร้องของรัฐบาลต่อรัฐสภาในการกำหนดข้อกฎหมายและกระบวนการทางกฎหมายและการ
บริหารงานในรัฐสภาสมัยใหม่
- สถานิติบัญญัติใหม่ : กระบวนการทางกฎหมายและการบริหาร

โดยการประชุมสมาคมเลขาธิการรัฐสภา ประจำปี ๒๕๖๑ จะจัดขึ้นในช่วงเดือนตุลาคม
๒๕๖๑ ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส

จัดทำโดย

นายรุสดี ชันทนต์ย์

นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ

กลุ่มงานสมาคมรัฐสภาและสมาคมเลขาธิการรัฐสภา

สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ